

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Additio Ad Qvæstiones Selectas in 1. 2. S. Thom. olim impressas

Requesenius, Josephus M.

Romæ, 1675

§. 1. Examinatur quid de rei veritate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38791

runt posterius, in pœnam originalis, impotentiam antecedentem ad non peccandum, & necessitatem antecedentem peccandi, & an fuerit denegata posterius potentia sufficiens, quam Auctor appellat potentiam proximam expeditam, ex cuius defectu moriantur cum impœnitentia finali, & damnentur. secundo an hæc impotentia sit dogma Augustinianum.

§. I.

Examinatur quid de rei veritate.

139 **P**rima conclusio: in pœnam peccati Adæ non fuit sublatum reprobis auxilium sufficiens, seu potentia proxime expedita ad obseruantiam mandatorum, aut contracta necessitas antecedens ad peccandum. Ita Magister in 2. dist. 25. ubi distinguens tres modos libertatis, scilicet, à necessitate, à peccato, & à miseria, ait, *libertas à necessitate ante, & post peccatum, æque est in libero arbitrio, & infra, libertatem à*
se-

seruitute peccati, homo peccando amisit, non tamen à necessitate, inquiens, *Augustinus dicit in Enchir. cap. 30. quod homo male utens libero arbitrio, & se perdidit, & ipsum, quia perdita est per peccatum libertas, non à necessitate, sed à peccato, qui enim facit peccatum, seruus est peccati, ac tandem concludit, liberaliter seruit, qui sui Domini voluntatem libenter facit, & per hoc ad peccandum liber est, qui peccati seruus est. Magistrum sequitur S. Thom. in 2. dist. 25. art. 4. ad 1. sic loquens, libertas à necessitate sequitur naturam potentia, & ideo per actus, & habitus non variatur, & ar. 5. in corp. si consideretur libertas secundum id, quod remouetur perfecta coactio, sic erit libertas à coactione, ac necessitate, quæ quidem per se, & semper liberum arbitrium comitatur, & in littera dicitur, quod in omnibus inuenitur, sine quo peccatum imputari non posset: & ad 1. libertas à necessitate omnibus statibus (hoc est innocentia, & gloria) communis est, licet libertas à miseria duobus statibus communis sit.*

Hinc

Hinc S. Doct. enumerans omnes pœnalitates, ortas ex originali, tam in anima, quam in corpore in 2. dist. 29. art. 5. & 22. quæst. 164. ar. 2. nunquam meminit huius pœnæ, priuationis auxiliij sufficientis, ac necessitatis antecedentis ad peccandum, quam proculdubio non reuicisset, si ex peccato contractam existimasset. Magistrum, & S. Thom. sequuntur communiter Doctores, infra citandi.

140 Sed arguo primo: ea solummodo dona amiserunt posteri in pœnam peccati Adæ, quæ meruissent per eiusdem obedientiam, sed per obedientiam Adæ erant tantummodo consecuturi dona gratuita, nempe immortalitatem, integritatemque naturæ, non vero potentias, ac vires naturales ad non peccandum personaliter, seu ad vitandum malum, & prosequendum bonum, ergo per peccatum primi parentis non fuit sublata potentia sufficiens ad obseruantiam legis: maior est certa, minor patet, quia pactum Dei cum Adamo fuit de solis donis

L

gra-

gratuitis, non vero de principijs, ac perfectionibus naturalibus debitis naturæ secundum sui existentiam, & constitutionem, ideoque recte Lessius lib. 13. de perfect. diu. num. 144. ait, *per peccatum originale, non meriti sunt priuari donis naturalibus, sed solis gratuitis; unde quia immortalitas, & subiectio appetitus erat donum gratuitum, non vero potestas libera ad non peccandum, idcirco posterius per peccatum originis contraxerunt necessitatem moriendi, à qua non poterant, nisi per gratiam liberari, non vero necessitatem peccandi personaliter, ut bene adnotauit S. Thom. in 2. dist. 28. quæst. 1. art. 2. ubi proponens sibi hoc argumentum, mors ex peccato consecuta est, ergo ubi est necessitas moriendi, ibi est necessitas peccandi, sed in isto statu est necessitas moriendi, ergo & peccandi, sic respondet; Ad 5. dicendum, quod mors non respondet pro pœna cuiuslibet peccato, sed peccato primæ transgressionis, ex quo tota natura infecta est, unde sicuti à necessitate moriendi, homo non libera-*
tur

tur nisi per gratiam, ita & à necessitate subiacendi peccato per originem à parentibus in posteros transfuso, non tamen oportet, quod homo necessario in peccatum mortale labatur; & dist. 33. quæst. 2. art. 1. in corp. expresse docet, posteros solummodo priuatos fine supernaturali, ad quem donum ex peccato subtractum ordinabat, nulla alia pœna debetur originali, nisi priuatio visionis, & illius finis, ad quem donum subtractum ordinabat. Vnde sic ulterius arguo; non valet ex D. Tho. sic arguere; homo in pœnam originalis contraxit necessitatem moriendi, ergo & peccandi, quia illud primum fuit impositum, in pœnam, non vero secundum; aliter non posset impugnari, qui ultra impotentiam non peccandi, adderet impotentiam non videndi, aut comedendi, cū non sit maior ratio, cur deperdita sit vna, & non alia perfectio existens intra ordinem naturæ, vtpatet.

141 Urgeo; pactum cum Adamo non fuit de eleuanda natura, eique tribuendi potentias super-

naturales, quia hæ, non minus congruunt naturæ eleuatæ, ac congruunt naturæ puræ potentiæ naturales, ergo sicuti homo purus non amitteret in pœnam peccati libertatem à necessitate, aut potentias ad bene operandum, sed solum ius ad affectionem sui finis, & amicitiam cum Deo tanquam Auctore naturali, ita Adam, eiusque posteritas non amittit peccando statum eleuationis, ac potentias eidem statui connaturales, sed ius proximum, & immediatum ad amicitiam, ac beatitudinem supernaturalem, aliaque dona, quæ etiam intra eundem ordinem eleuationis, sunt pure gratuita, & indubitata, nimirum Immortalitas, impassibilitas, subiectio appetitus, libertas à seruitute, aliæque perfectiones contentæ in dono integritatis, vt aiunt Magister, & S. Tho. supra laudati.

142 Dices ad hominem, homo per peccatū originale amittit ius ad beatitudinem, ergo & potentiã ad media, hoc est, sãctas operationes, quibus acquiritur. Resp. tunc solum amitti po-

ten-

tentiã ad media, quoties amittitur ius & capacitas ad finem, at cum remaneat homini lapso capacitas recuperandi amicitiam per pœnitentiam, & alios actus bonos meritorios de congruo, remanet pariter potetia ad beatitudinem cõnexam cum amicitia. Et retorqueo argumentum: homo purus non deperderet per peccatum vires sufficientes ad recuperandam beatitudinem naturalem, ergo nec homo eleuatus eas deperdit ad recuperandam beatitudinem supernaturalem. Distinguo igitur consequens amittit potentiam ad media, per quæ tanquam per merita condigna recuperet beatitudinem concedo, tamquam per merita congrua nego.

143 Arguo 2. impotentia ad non peccandum, vel resultat naturaliter, seu ex natura ipsius originalis, vel consequitur in pœnam ex libera voluntate Dei: non primum, quia peccatum originale, vel actuale non relinquit, nisi inclinationem, non vero necessitatem ad repetendum actum similem, vt constat in-

ductione, neque enim qui semel commisit aliquam intemperantiam, vel furtum, euadit impotens ad temperate comedendum, & ad seruandas leges Iustitiæ, vnde si actus producant habitum facilitantem, non vero necessitatem, multominus hanc impotentiam, seu necessitatem inducit vnum peccatum originale, quod est minus graue, quam actuale. nec secundum, quia inter poenalitates ortas ex originali, non recensent Patres, & S. Thom. hanc impotentiam, sed ignorantiam, infirmitatem, ac difficultatem, quæ diminutionem, non carentiam virium denotant, vt mox declarabo. Urgeo, malitia peccati semel commissi non importat priuationem potentiaë sufficientis ad non transgrediendam legem, neque illam meretur, vt poenam infligam à Iudice, ergo: antecedens probatur, grauius est peccatum personale, quam originale, cum illud committatur voluntate propria, hoc vero aliena capitis, sed Angeli præuaricatores, non amiserunt per
pec-

peccatum vires naturales, ac potentiam sufficientem ad non peccandum de nouo, ergo potiori iure eam non amiserunt posteri per peccatum originis; vnde eodem prorsus modo loquitur de Angelo transgressore, ac homine lapsa, quoad virium naturalium sufficientiam S. Thomas in 2. dist. 30. quæst. 1. art. 1. ad 3. his verbis. *Ad tertium dicendum; quod bona naturalia dicuntur dupliciter, vel in se considerata, secundum quod debentur naturæ ex proprijs principijs, & sic nec homo, nec Angelus per peccatum, aliquid naturalium amisit, vel in aliquo diminutus est, cum Dionys. integra data naturalia in Angelis peccantibus permanere dicit.*

144 Dices primo: communis Patrum vox est, hominem ob peccatū primi parentis, non solum fuisse spoliatum gratuitis, sed etiam vulneratū in naturalibus, hoc autem vulnus supra spoliationem, addit impotentiam ad bene, vel male operandum. Retorqueo argumentum Patres dicunt vires arbitrij fuisse peccati vulnere

debilitatas, non extinctas, sed vires non extinctæ, quamvis debiles, includunt sufficientiam, ergo vires naturales, licet per peccatum debilitatæ, non amiserunt actiuitatem sufficientem ad non male, seu bene operandum; ratio à priori: aliud est virtutem esse insufficientem, aliud vero debilem, quemadmodum, aliud est membrum corporis esse infirmum, aliud insufficientem ad usum vitæ, imò si esset insufficientem, non tam diceretur infirmum, quam mortuum, ergo sicuti sola extinctio virtutis dicit carentiam sufficientiæ, ita mera debilitas non excludit sufficientiam, quamvis includat carentiam roboris, & ita docet S. Thom. in 2. dist. 28. art. 2. in corp. cum peccatum, inquit, bona naturalia non tollat, sed diminuat, illud quod ad naturam potentie naturalis pertinet, homo per peccatum amittere non potest, etsi in illo infirmetur; cum igitur libera electio, vel fuga boni, seu mali, ad naturam liberi arbitrij pertineat, non potest esse, ut per peccatum subtrahatur homini facult-

cultas fugiendi peccatum, sed solum, quod minuatur, ita scilicet, quod illud peccatum, quod homo antea vitare de facili poterat, postmodum difficulter vitet, & ad 2. libertas arbitrij est immutata ob peccatum, non tamen sublata; & dist. 30. quæst. 1. art. 1. ad 3. bona naturalia, secundum quod ordinantur in finem ultimum diminuta sunt in Angelo, & homine, non penitus amissa, in quantum uterque factus est minus habilis, & magis distans à finis consecutione, & propter hoc dicitur spoliatus gratuitis, & vulneratus in naturalibus, & ad 5. huius habitatis diminutio, pœna est hominis. Distinguo igitur antecedens, est vulneratus, ac diminutus in naturalibus per priuationem potentiaë sufficientis, nego: per priuationem maioris habitatis, & facilitatis ad affecutionem vltimi finis, vt loquitur S. Tho. transeat. Eadem solutio applicanda est Tridentino, asserenti in decr. de pecc. orig. sess. 5. totum hominem per peccatum Adæ fuisse secundum corpus, & animam in deterius immuta-

tum, eadem, inquam, per immutationem, qua eius vires fuerunt diminutæ, non penitus extinctæ, nec cum eo robore, quo præditæ erant in statu innocentia.

145 Instas, ergo homo lapsus potest dici naturaliter integer, ac homo purus, etiamsi amiserit donum integritatis. Resp. affirmative, si sumatur integritas pro principijs intrinsicis, ac perfectionibus naturalibus debitis naturæ, in ordine ad bene operandum, cogitandum, & iudicandum, vt ait Suarez proleg. 4. cap. 4. num. 9. secus vero si sumas integritatem pro facultatibus gratuitis, ac superadditis in statu innocentia, & amissis per peccatum.

146 Dices 2. alia est denominatio spoliati, alia vero vulnerati, sed illa habetur per amissionem gratuitorum, ergo hæc per amissionem alicuius boni naturalis, quod est condistinctum à gratuito, & amissum per vulnus peccati. Resp. cum S. Thom. in 2. dist. 29. quæst. 1. art. 1. ad 4. & dist. 30. quæst. 1. art. 1. ad 3.
&

& ad 5. hominem dici vulneratum in naturalibus, non per amissionem boni naturalis intrinseci, sed solius facilitatis, quam perdidit mediante fomite, & contrarietate appetitus sensitivi, à qua redditus est minus habilis, & promptus ad consequendum finem: ideoque illa eadem rebellio, quæ secundum se considerata, non erat vulnus, sed proprietas, & conditio naturæ, denominatur postea vulnus pœnale inflictum in pœnam peccati, quemadmodum eadem carentia visionis, quæ non esset pœnalis homini spectato secundum sua naturalia, denominatur pœnalis, in quantum data est illi in pœnam peccati, vt habet S. Th. citatus.

147 Dices 3. tibia clauda, quamdiu manet clauda, non potest non claudicare, aut motum rectum efficere, ergo neque voluntas rationalis claudicans per peccatum, potest efficere motionem rectam. Nego paritatem, quia non est in potestate naturæ superare claudicationem, sicuti est in potestate voluntatis libe-

ræ vincere difficultatem ortam ex peccato ad vitandum malum, & amplectendum bonum; & ita docet S. Thom. in 2. dist. 28. quæst. 1. art. 2. ubi proponens hoc argumentum, habens pedem claudum, non potest ambulare, nisi claudicando, sed peccatum est quedam curvitas voluntatis, ergo homo in statu peccati, non potest non peccare; sic respondet; Ad 4. dicendum, quod ratio illa tenet in illis, quæ agunt propter necessitatem nature, in quibus de necessitate operatio sequitur, secundum exigentiam perfectionis, & defectus operantis, non autem in voluntarijs, quia homo habens virtutem, potest non uti virtute, sed in contrarium usum exire, & habens habitum vitiosum, potest non uti habitu illo; eadem habet quæst. 26. de ver. art. 12. ad 4. non est in potestate tibiæ, ut utatur curvitate, vel non utatur, ideo oportet omnem motum tibiæ curvæ claudicationem esse, liberum vero arbitrium potest uti, vel non uti sua curvitate. Et retorqueo argumentum, non valet hæc paritas, tibia sana non

potest claudicare, ergo voluntas sana
nequit claudicare, ita neque hæc alia,
tibia clauda nequit efficere motum
rectum, ergo neque voluntas in-
firma.

148 Arguo 3. euertens præci-
pium fundamentum Aduersariorum
refundentium impotentiam ad non
operandum malum in originale
tamquam causam adequatam. Actus
bonus non adimit potentiam ad fa-
ciendum actum malum, aliter homo
posset vnico actu fieri impeccabilis,
ergo nec actus malus adimit poten-
tiam ad faciendum actum bonum,
reddens operantem necessario pec-
cabilem; vnde sicuti voluntas vt
pote libera, quamuis bene disposita
per habitum, potest non vti bona
dispositione, sed illam vincere, ac
peccare, ita & male disposita per
habitum vitiosum, potest contra il-
lam prauam dispositionem bene ope-
rari, ideoque habitus tam boni, quam
mali, non tollunt, quin homo affe-
ctus tali habitu fit potens ad bene,
vel male agendum, vt habet S. Tho.
in

in 2. dist. 28. art. 2. ad 4. homo habens
virtutem potest non uti virtute, & in
contrarium usum exire, & habens ha-
bitum vitiosum, potest non uti habitu
illo. Urgeo maior inclinatio con-
furgit in voluntate ad repetendum
actum elicitum voluntate propria,
quam aliena, sed voluntas potest ma-
le operari vincendo inclinationem
relictam ex vno, vel pluribus acti-
bus bonis personalibus, vt de facto
contigit in Adamo habente vires
robustissimas, sine vlllo fomite, & vt
loquitur Augustinus, cum tanta non
peccandi facilitate, & contigisset in
homine innocente in puris natu-
ralibus, ergo à fortiori potest bene
operari superando inclinationem re-
lictam ex actu prauo, & alieno ca-
pitis, sane si dentur duæ inclina-
tiones contrariæ, quarum vna con-
furgens ex frequentatione actuum,
& impellens ad bonum honestum
est maior; alia vero tendens ad bo-
num inhonestum est minor, vt pote
orta ex vno tantum actu alieno ca-
pitis, non videtur, quomodo illa
pri-

prima inclinatio etiam intensa sit vincibilis, nec reddat hominem impotentem ad peccandum, & hæc secunda, quamuis remissa, & orta ex vnica actione peccaminosa, sit inuincibilis, reddens hominem impotentem ad non peccandum. Rursus, homo innocens in pura natura posset vitare peccatum, ergo etiam homo lapsus habens solum originale, per quod, parum, ne dicam nil, inclinatur ad malum, dum illam actionem non facit per se ipsum, sed per alium.

149 Arguo 4. homo in pœnam originalis non meruit ademptum, sibi esse statum viæ, aliter statim ac infunderetur anima in corpus, vti in eo instanti animationis contraheret maculam originalem, ita inciperet esse in termino, contra vniuersalem sensum Ecclesiæ agnoscentis statum viæ, & militiæ, ac statum termini, & retributionis, ergo non incurrit impotentiam perpetuam ad obseruantiam legis; consequentia probatur; status viæ differt à statu
ter-

termini, per hoc, quod viator habet virtutem ad recte ambulandum, si velit, quam eo elapso amittit, ac succedit status termini; qua de causa Euthimius super illa verba Matth. 22. *ligatis manibus, ac pedibus projicite in tenebras exteriores*, docet in vita præfenti non ligari viatoribus manus ad opus, aut pedes ad rectum iter vinculo necessitatis, & impossibilitatis, quia hoc ligamen pro tempore alterius vitæ referuatur, *cateenam, inquit, vocat cessationem operis, quæ manibus, ac pedibus perficitur, tunc enim cessabit peccatorum operatio, nec enim, vel una actio ad Iudicem placandum dabitur, operationis siquidem præfens tempus est, futurum retributionis; & ideo sapiens Ecclesiastici 51. 38. distinguens duo tempora præfentis, & futuri sæculi, sic hortatur peccatores, operamini opus vestrum ante tempus, & dabit vobis mercedem vestram in tempore suo, hoc est, ut ait Cornel. ibi. in comm. facite opera bona in præfenti vita, ut in futura mercede donentur. Eadem*

dem

dem habet Nycetas in illud Iob 34.
 nec enim ultra in hominis potestate
 est, ut veniat ad Deum in iudicium,
 inquit, hoc quidem tempore bonum,
 & malum est in nostra potestate, verum
 in eo, quod consequitur, a quo, eius rei
 erit nobis erepta facultas; nec enim rei
 gerenda optionem daturus est amplius.
 Hinc sic ulterius vrgeo, manuum,
 pedumque ligatio ex Bernardo tr.
 de gr. & lib. arb. aliisque Patribus est
 omnimoda potestatis ablatio, sed
 hæc ligatio, per quam ex iisdem Pa-
 tribus significatur impotentia ad re-
 cte operandum, & ambulandum in
 via salutis, non est posita homini in
 hac, sed in alia vita, quando vnus-
 quisque iudicandus est, ergo impo-
 tentia, seu carentia auxiliij sufficien-
 tis, non inest homini in hac vita,
 vnde sic concludit S. Fulgentius
 ep. 4. ad Probum, prope initium;
*presens vita nobis semper est via, in
 qua semper habemus, ubi possumus
 proficere.*

150 Arguo 5. de fide est præ-
 cepta naturalia dilectionis Dei, &

pæ-

poenitentiae obligare subditos, ergo de fide est, hominem lapsum habere potentiam sufficientem ad eorum obseruantiam, quia sine hac potentia cessaret obligatio obseruantiae; ideoque merito Origenes hom. 12. in cap. 21. Num. irridet tamquam fatuos, qui negant homini potestatem ad exequendum quidquid à Deo praecipitur, inquiens, *& nunc Israel audi quid Deus poscit à te. Erubescant illi haec verba, qui negant in homine esse liberum arbitrium. Quomodo posceret Deus, nisi haberet homo in sua potestate, quod poscenti Deo deberet offerre?* Rursus de fide est non esse vanas promissiones diuinas, quibus spondet gloriam, tamquam praemium bene operanti, *vincenti dabo coronam gloriae*, ergo cum conditio victoriae, & sanctae operationis non possit adimpleri ex defectu potentiae sublatae ab ipso Deo promittente, oportet, vt in promissario dentur vires ad ponendam conditionem.

151 Arguo 6. qui habet impotentiam antecedentem ad non peccan-

candum contra legem, nec vim tollendi talem impotentiam, non peccat violando legem, sed adultus cum primo transgreditur legem naturalem peccat de nouo peccato personali distincto ab originali, ergo ex originali non contraxit impotentiam antecedentem: minor est certa, aliter nullus adultus damnaretur ob actuale, sed ob solum originale, quod erroneum existimo. Maior est pariter certa, & probatur; peccatum non committitur, nisi ab habente potestatem liberam illud non committendi, vt probavi disp. antecedenti, sed vbi est impotentia non est potentia, nedum potentia libera, ergo nec peccatum. Urgeo ideo paruulus, non peccat personaliter, quia deficiente lumine rationis non habet vires sufficientes ad vitandum malum, sed etiam adultus compositionis, deficiente sibi potentia sufficiente, caret viribus sufficientibus ad non peccandum, ergo non peccat personaliter: consequentia est manifesta, æque impotens est ad
ope-

operandum, qui nullas habet vires, ac qui habet aliquas, sed insufficientes, unde si sint duo, quorum vnus habeat currum, sed non equos, alter nec currum, nec equos, vtique ambo sunt simpliciter impotentes ad iter faciendum cum curru, licet habens solum currum, sit minus indifpositus ad cursum, quam carens curru, ergo licet adultus præcise, vt pol- lens vsu rationis, habeat aliquas vires incompletas, quas non habet paruulus, si tamen hæ non sint suffi- cientes ad non peccandum, ambo di- cuntur ob impotentiam æque pec- care, vel non peccare peccato per- sonali. Quod si adhuc velis peccare reprobum adultum, non vero paruu- lum, quamuis æque impotens sit ille ad seruanda mandata, hic ad mo- riendum in vtero, vel extra vterum maternum cum originali sine bap- tismo, tunc adultus torqueretur in in- ferno, puer è contrario esset immu- nis à pœnis, quæ diuersitas, stante æqualitate impotentix, damnaret potius, quam commendaret largissi- mam

nam Dei misericordiam, ac suauissimum diuinæ prouidentiae ordinem.

152 Dices cum Henrico cap. 4. §. 10. *vers. expedienda est hic difficultas, & vers. obijciunt plures*, posteros peccare, etiamsi nequeant vitare peccatum, quia sufficit ad peccandum, de nouo, si impotentia, seu amissio potentiae sufficientis, per quam poterant non peccare, sit inflictæ in pœnam præcedentis peccati originalis, quæ per baptismum non tollitur, sicuti non tolluntur rebellio, mortalitas, passibilitas, aliæque pœnalitates, quas incurrit genus humanum ob peccatum sui capitis. Resp. me supra demonstrasse impotentiam ad non peccandum, nec esse proprietatem naturaliter consequentem ad peccatum prius commissum, nec impositam à Deo in pœnam originalis. Verum, vt appareat imbecillitas euasionis, & obstruatur os loquentium falsa, do hanc impotentiam per modum pœnæ, & sic probo, non posse in ea hypothesis hominem denuo peccare. Effectus, qui est

est solummodo malus, & liber in causa, non habet aliam formalem malitiam, ac libertatem, quam libertatem, & malitiam suæ causæ, sed transgressio mandatorum Dei, sequens ex impotentia antecedenti ad non transgrediendum, inducta in posteros in pœnam originalis, est mala, ac libera in originali, tamquam in sua causa, ergo non habet aliam malitiam, & libertatem quam causæ: minor patet; quia homicidium non alio modo vitari potest, quam vitando ebrietatem, ideo non est peccaminosum, nec liberum, nisi in causa, sed posterus nõ poterat alio modo vitare transgressionem personalem, nisi vitando originale, ergo non vitato originali, transgressio posterius, non est mala, & libera in se, sed in causa; cum tam ex ebrietate quam ex originali, eadem sequatur impotentia ad cauendam occisionem, ac transgressionem. Urgeo non minus homo lapsus traxit ex originali impotentiam ad non transgredienda mandata, quam ad vitandam

dam

dam mortem, & impediendum motus deordinatos concupiscentiæ contra rationem, vt habet Henricus cap. 4. §. 10. vers. *obijciunt plures*, tum sic: ideo homo carens dono integritatis in pœnam originalis, non peccat non vitando mortem, ac rebellionem carnis, quia est impotens vitare vtrumque, quamuis hæc impotentia sit contracta, tamquam ex causa, ex originali, in pœnam eiusdem originalis, siquidem Tridentinum definit concupiscentiam, eiusque motus indeliberatos non esse peccatum, sed effectus peccati, ergo nec homo impotens ad non violandam legem in pœnam originalis, peccat violando legem, etiamsi talis impotentia sit effectus peccati.

153 Confirmo hoc idem his exemplis, pone duos homines, quorum vnus careat pecunijs sine culpa, alter vero in pœnam proprij criminis, hic sane priuatus bonis non peccat non erogando eleemosynam egenis existentibus in extrema necessitate, quibus ex præcepto esset subuenien-

niendum: Rurſus obligetur Titius ex præcepto, aut voto ad deferendam proprijs manibus facem accenſam tempore, quo deferitur ſacra hoſtia in viaticum moribundis, deinde vero in pœnam delicti ſint illi reciſæ manus, hic profecto carens manibus, non peccaret contra votum, aut præceptum, non deferendo facem, ergo etiamſi Adam ob inobedientiam perdidit ſibi, ac poſteris potentiam ſufficientem ad ſervandam legem naturalem, & ad non-perſeuerandum in peccato, non erit culpabilis noua tranſgreſſio, ac perſeuerantia in peccato, ob amiſſionem potentiæ, cum qua tantummodo poterat legem implere, & non perſeuerare in peccato; quare ſi Deus amputaret Caio pedes in pœnam homicidij, quis, niſi ſtultus dicit Caium non ambulando peccare, contra legem præcipientem ambulationem; etiamſi impotentia ad ambulandum ſit effectus pœnalis ortus ex homicidio.

154 Hinc Auguſtinus ea, quæ ſunt

funt sine potentia ad oppositum, non appellat propriè, & absolutè peccata in se, sed minus propriè, seu per denominationem à causa, cuius sunt effectus, vt habet lib. 3. de lib. arb. cap. 18. inquit, illud, quod ignorans quisque non rectè facit, & quod rectè volens facere non potest, ideo dicuntur peccata, quia de peccato illo libera voluntatis originem ducunt, illud enim procedens meruit ista sequentia, nam sicut linguam dicimus non solum membrum, quod mouemus in ore, dum loquimur, sed etiam quod huius membri motum consequitur, idest, formam, tenoremque verborum, secundum quem modum, dicitur alia lingua græca, alia latina, sed non solum peccatum illud dicimus, quod propriè vocatur peccatum, libera enim voluntate, & à sciente committitur, sed etiam illud, quod iam de huius supplicio consequatur, necesse est. Quare vti ex Augustino appellatur propriè lingua, membrum quod mouemus in ore, & minus propriè, seu denominatiue, tenorem verborum, ex cuius diuersitate dicimus,

M aliam

aliam esse linguam græcam, aliam latinam, eo quia ex motu illius membri consequitur, ita appellatur proprie peccatum, quod committit voluntas cum potentia sufficienti, & libera ad oppositum, effectus vero ad illud consequentes dicuntur peccata, sed minus proprie per denominationem à causa peccaminosa, ex qua necessario deriuantur, vti sunt aliæ pœnalitates, nempe concupiscentia, mortalitas, passibilitas, & alia huiusmodi.

155 Dices 2. si ego præuideam me in ebrietate occisurum Petrum, utique dicor peccare peccato ebrietatis, & homicidij, quamuis occisio sit solum volita, & libera in causa, ergo etiam in casu præsentis. Nego paritatem; nam sicuti incidens in morbum ex intemperantia, vel alia mala causa, ob quam nequit interesse sacro, & ieiunare, non est reus omissionis sacri, vel fractionis ieiunij, quia licet culpabiliter contraxerit morbum, ex quo necessario fit impotens obseruare vtrumque præceptum

p
ca
af
A
ac
co
tr
ne
ta
or
G
au
do
qu
ex
qu
ex
m
ipl
ac
de
pt
ait
ca
cu
na
ne

ptum, attamen noluit, nec intendit
causam morbi, vt non ieiunaret, nec
assisteret sacro, ita pariter, cum nec
Adam, nec posteri præuiderint, vel
acceptauerint hanc impotentiam,
connexam parte cum originali, ac
transgressiones inde consequentes,
nequeunt transgressiones esse pecca-
ta distincta à sua causa, nempe ab
originali, quare cum S. Tho. 3. con.
Gent. cap. 160. & Ferrar. ibi §. quia
autem posset, & §. ex ista responsione
docet posse imputari ad culpam ali-
quod impossibile, si fiat impossibile
ex culpa præcedenti, ex qua relin-
quitur, *sicuti ebrius ab homicidio non
excusatur, quod per ebrietatem com-
mittit, quam sua culpa incurrit, scias
ipsum loqui de homicidio præuiso, &
acceptato in ebrietate, non vero in-
dependentem à præuisione, & acce-
ptatione in causa; ideoque recte
ait Augustinus lib. 22. contra Faustum
cap. 4. incestum patratum à Loth
cum filiabus, non meruisse aliam pœ-
nam, quam debitam ebrietati, quia
nec fuit præuisus, nec voluntarius ni-*

si in causa ebrietatis, ut notat Bell. lib. 2. de grat. & lib. arb. cap. 7. §. *at neque hæc solutio.*

156 Arguo 7. si in pœnam originalis deberetur homini impotentia ad non peccandum non haberent homines motiium agendi gratias Deo ob eorum creationem, consequens ab omnibus rejicitur, ut falsum, ergo & antecedens. Sequelam probo: creatio cum impotentia ad non peccandum, nil aliud afferret, quam impotentiam consecutionis finis, ac necessitatem damnationis connexam cum impotentia bene operandi, & non peccandi, quis autem agnosceret, ut benefactorem, qui ponit ipsum in eo statu, in quo est impotens ponere media necessaria ad consecutionem sui finis, vti sunt vitatio peccati, & recta operatio, quapropter Augustinus, ut omnem à reprobis amoueret occasionem querelæ, ac motiium non laudandi suum Creatorem, scripsit lib. 3. de lib. arb. cap. 16. initio, homines duo bona agnoscere debere sibi à Deo colla-

lata, scilicet esse naturæ, & potentiam ad bene esse; his verbis: *omnia ergo illi debent, quidquid sunt, in quantum naturæ sunt, deinde quidquid melius possint esse, si velint, quæcumque acceperunt ut velint, aut quidquid oportet eas esse, ex quo paulo post infert; dum homines non faciunt id, quo meliores sint, non est culpa conditoris, qui dedit potestatem ad faciendum, sed solius hominis, qui noluit ea potestate uti ad id, quo melius esse potest, ac proinde non culpandus, sed laudandus à creatura, cui contulit potentiam sufficientem ad bene essendum, quamuis pro suo libito ad hunc finem ea non utatur, inquiens, dum non facit quisquis quod debet, nulla culpa est conditoris; si enim tu laudaris vidēdo, quod facere debeas, quanto magis ille, qui & velle præcepit, & posse præbuit, & non impune nolle permisit. Hinc sic argumentor; Augustinus docet creaturas, in prima sui productione, duo bona accepisse à Deo, scilicet esse naturæ, & potentiam, qua meliores esse possint,*

eique pro utroque beneficio gratias agendas, ergo si creatio præbet reprobis materiam laudandi Deum, dantem illis esse, ac posse melius esse, falso dicitur in pœnam originalis sublatam creaturis potentiam ad bene essendum.

157 Arguo 8. ubi adest necessitas, & impotentia antecedens ad non peccandum, adest sola libertas à coactione, sed posteri contraxerunt ex peccato Adæ necessitatem, & impotentiam antecedentem ad non peccandum, ergo peccant cum sola libertate à coactione; hæc autem propositio rejicitur à S. Thom. in 2. dist. 25. art. 5. in corp. *libertas à coactione, ac necessitate in omnibus inuenitur, sine quo peccatum imputari non posset; & damnatur à Pontificibus Innocentio X. & Alexandro VII. contra Iansenium, eiusque affectas; quare qui dicunt hominem peccare cum impotentia ad non peccandum, dicunt duo contradictoria, nempe peccare, ut aiunt, & non peccare, quia sine potentia suf-*
fi-

ficienti, & libertate à necessitate non peccatur? vt ait Augustinus lib. de vera relig. cap. 13. aut negandum committi peccatum, aut fatendum à voluntate committi, hoc est, vt deinde subdit, per voluntatem oppositam, necessitati.

158 Arguo 9. ex plurimis scripturæ testimonijs, in quibus Deus hortatur, & vocat peccatores ad pœnitentiam Sap. 12. eos, qui exerrant, corripis, & de quibus peccant, admones, & alloqueris, vt relicta malitia credant in te Domine, vnde Augustinus in psal. 102. ad illa verba, longanimis, & multum misericors, sic habet, vocat undique ad correctionem, vocat ad pœnitentiam, vocat imperiando tempus viuendi, vocat per Lectorem, vocat per intimam cogitationem, vocat per flagellum correctionis, vocat per misericordiam consolationis, longanimis, & multe misericordie, & paulo post concludit, ergo tu Deus longanimitate tua parcendo ad pœnitentiam adducis, & ser 102. de tempore, sic loquitur, Deus pro ineffabili

pietate sua, non solum nos monet, sed
 etiam rogat, ut nos à peccatis mortiferis
 reuocemus, audiamus illum, dum rogat,
 ne nos postea non audiat ille, qui iudi-
 cat, fili miserere animæ tuæ placens
 Deo Eccles. 30. quid ad hæc responde-
 bit humana fragilitas, Deus te rogat,
 ut tui miserearis, & non vis, causam
 tuam apud te agit, & à te non potest
 impetrare, at sublata potentia suffi-
 cienti ad non peccandum, non mi-
 nus ficta, ac nugatoria esset hæc
 exhortatio, quam exhortatio ad am-
 bulandum directa ad non habentem
 pedes, ideoque recte reprobis non
 solum Augustino dicenti, quid ad
 hæc respondebit humana fragilitas, sed
 etiam Deo sic exhortanti, ac roganti,
 Fili peccasti, non adicias iterum. sto
 ad ostium, & pulso si quis aperuerit
 mihi ianuam, intrabo ad illum: nolo
 mortem peccatoris, sed ut conuertatur,
 & uiuat, responderet, quid me hor-
 taris, rogas, ac mones, dum non pos-
 sum non adijcere nouum peccatum,
 ad quod non adijciendum reddidisti
 me impotentem, nec possum aperire
 ostium

ostium, si deest potentia sufficiens ad aperiendum, da prius, vnde possum aperire, & tunc petas, vt aperi-
 am. Tandem illam Pauli reprehensionem ad Rom. 2. *an ignoras, quia benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit*, sic refelleret reprobis, non solum ignoro, sed etiam scio oppositum, nempe, quod Deus non vult me ad pœnitentiam adducere, adimens mihi vires sufficientes, quibus valeam pœnitere. Hinc Scripturæ testimonijs innixi Patres Concilij Valent. 3. quod celebratum fuit anno 855. sub Lothario Imperatore cap. 2. definiunt; *nec ipsos malos ideo perire, quia boni esse non potuerunt, sed quia noluerunt, suoque vitio in massa damnationis, vel merito originali, vel etiam actuali, permanserunt*; mitto alia Scripturæ loca, quia passim quisque reperiet apud S. Thom. aliosque, inter quos Ruiz tom. de voluntate, & de prædest.